

**Informacja o realizacji planu gospodarki odpadami
i przyjęcia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku
na terenie Gminy Skarżysko-Kam.**

I. Wstęp

Dynamicznie przebiegająca modernizacja unijnego i krajowego prawa w zakresie zagospodarowania odpadów oznacza dla władz samorządowych podjęcie szeregu nowych przedsięwzięć i rozwiązań.

Zarządzanie odpadami ma ogromny wpływ i znaczenie dla całego społeczeństwa. Postęp techniczny i cywilizacyjny doprowadza do powstawania coraz większej ilości odpadów, zarówno w sferze produkcji, jak i konsumpcji. Priorytetem w dziedzinie gospodarki odpadami jest unikanie powstawania odpadów oraz ponowne ich wykorzystanie.

W związku z tym, problem związany z gospodarką odpadami powinien dynamicznie przesuwać się w kierunku coraz większych i nowoczesnych rozwiązań. Odpady, bowiem istniały i będą istnieć, a to, w jaki sposób zostaną wykorzystane i przetworzone zależeć będzie od podjętych odpowiednich działań. Działania te powinny wynikać z polityki ekologicznej państwa i określać hierarchię przedsięwzięć zmierzających do zminimalizowania powstawania odpadów oraz wykorzystywania ich w taki sposób, aby mogły stać się przydatnymi materiałami. Można to osiągnąć poprzez stworzenie kompleksowego, zintegrowanego systemu gospodarki odpadami komunalnymi wraz z poszczególnymi elementami takim jak: stworzenie punktów gromadzenia odpadów, transport, utylizacja i unieszkodliwianie. Tylko stworzenie spójnej całości pozwala na racjonalne zagospodarowanie wszystkich wytwarzanych w gminie odpadów.

Istniejący system gospodarowania odpadami na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna nie jest niewystarczająco skuteczny, gdyż nie wszystkie wytwarzane odpady są odbierane i przekazywane do dalszego postępowania. Postępowanie z odpadami w zasadzie sprowadza się do ich składowania na składowisku w „Łyzwach”, które decyzją wojewody świętokrzyskiego ma być zamknięte do 31 grudnia 2005r. Tylko w niewielkim stopniu prowadzi się selektywny odbiór surowców wtórnych (na osiedlu Dolna Kamienna w systemie workowym) oraz segregację na składowisku. Nie prowadzi się natomiast wydzielania i unieszkodliwiania frakcji biologicznej.

Polityka ochrony środowiska naturalnego (w tym gospodarka odpadami) jest dziś traktowana przez Unię Europejską jako nieodłączny element polityki na rzecz trwałego i zrównoważonego rozwoju. Dalszy wzrost gospodarczy krajów członkowskich, a także dobro jej mieszkańców wymagają stałej troski o stan środowiska i podejmowania wszelkich, możliwych działań chroniących je przed degradacją.

Unia Europejska poprzez dyrektywy i rozporządzenia wyznaczyła podstawowe kierunki i zasady w dziedzinie gospodarki odpadami, a mówią one przede wszystkim o zapobieganiu powstawaniu odpadów i ich minimalizacji, powtórnym wykorzystaniu i odzysku oraz rozwoju metod bezpiecznego ich unieszkodliwiania. Dąży się do likwidacji jak największej ilości składowiska, natomiast duży nacisk kładzie się na rozwój systemu selektywnej zbiórki surowców wtórnych. Na składowiska trafiać będą tylko odpady, których nie da się unieszkodliwić tzw. balastowe.

II. Działania Gminy Skarżysko-Kam.

1) Funkcjonowanie Związku Międzygminnego „Utylizator” - kierunki działań.

Związek Międzygminny „Utylizator” powstał w celu wspólnego wykonywania zadań publicznych, w zakresie utylizacji odpadów komunalnych z miast i gmin powiatu Skarżyskiego oraz gmin ościennych. Głównym zadaniem Związku jest opracowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, poprzez wprowadzenie selektywnej zbiórki surowców wtórnych oraz budowę zakładu utylizacji odpadów.

Od momentu powstania Związku „Utylizator” Zarząd prowadził intensywne działania zmierzające do podjęcia ostatecznej decyzji o lokalizacji Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych dla gmin Związku.

Rozpatrywano różne lokalizacje między innymi w Gminie Skarżysko-Kościelne tj. w Grzybowej Górze i Lipowym Polu Plebańskim. Okazało się jednak, iż jednym z powodów wykluczenia tych lokalizacji jest nieuregulowany stan prawny działek przeznaczonych pod inwestycję.

W chwili obecnej Gmina Skarżysko-Kamienna posiada lokalizację na terenie zakładu Z-3 po Zakładach Metalowych „Mesko”. Jest to teren o powierzchni ok. 10 ha, w skład którego wchodzi trzy działki. Teren ten został poddany wstępnej ekspertyzie przez dwie firmy wyspecjalizowane w tej dziedzinie zajmujące się budową podobnych zakładów w Polsce. Wstępne analizy w/w terenu wykazały, iż teren ten może być przeznaczony pod budowę zakładu unieszkodliwiania odpadów.

W „Planie gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego” została zawarta koncepcja o wybudowaniu jednego zakładu utylizacji na cały region północny województwa świętokrzyskiego. W związku z powyższym Zarząd Związku rozważył rozszerzenie granic Związku o inne gminy z sąsiednich powiatów w celu realizacji wspólnej polityki gospodarki odpadami. W maju 2004 r. gminy z powiatu starachowickiego tj. Starachowice, Wąchock, Pawłów, Mirzec i Brody podjęły uchwały intencyjne o przystąpieniu do Związku „Utylizator”.

Przystąpienie do Związku gmin z powiatu starachowickiego pozwoliło spełnić podstawowy warunek przy dofinansowaniu z Funduszu Spójności związany z ilością mieszkańców obsługiwana przez zakład utylizacji odpadów. Liczba mieszkańców zamieszkujących obecnie na terenie Związku wynosi ok. 185 tys.

Drugim warunkiem było przygotowanie podstawowej dokumentacji wymaganej przy dofinansowaniu z Funduszu Spójności tj. wstępnego studium wykonalności inwestycji, karty potencjalnego przedsięwzięcia, zawierającej rozszerzony zakres rzeczowy inwestycji oraz uwzględniającej przybliżony koszt inwestycji wykazany we wstępnym studium wykonalności. Dokumenty powyższe zostały złożone w sierpniu 2004 r. w WFOŚiGW w Kielcach, a następnie przesłane do Ministra Środowiska celem zaopiniowania i wskazania do dofinansowania.

Po analizie złożonych dokumentów Minister Środowiska wskazuje projekt do przygotowania, co jest równoznaczne z rozpoczęciem prac służących wykonaniu pełnej aplikacji wraz z załącznikami i dokumentami pomocniczymi. Aplikacja zawiera podstawowe dane organizacyjne, administracyjne, techniczne, ekonomiczne i finansowe.

Z analiz przeprowadzonych we wstępnym studium wykonalności inwestycji wynika, iż całkowity koszt przedsięwzięcia, jakim jest budowa zakładu utylizacji odpadów wyniesie ok. 50,3 mln zł. Na tę kwotę składa się koszt rekultywacji składowisk w „Łyżwach” i „Marcinkowie” z energetycznym wykorzystaniem biogazu, budowa sortowni, kompostowni oraz wydziału produkcji paliw alternatywnych, wdrożenie systemu selektywnej zbiórki (zakup pojemników i specjalistycznych samochodów), likwidacja nielegalnych składowisk oraz środki na edukację ekologiczną.

Z najnowszych ocen Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Kielcach projekt na budowę zakładu unieszkodliwiania odpadów komunalnych złożony przez ZM „Utylizator” może zostać skierowany do pomocy technicznej ze środków UE w ramach Memorandum Finansowego „Pomoc techniczna dla środowiska”, gdzie dotacja może wynieść 75 % ogólnych kosztów na przygotowanie dokumentacji. Wg WFOŚiGW w Kielcach, aby można

było uzyskać dotację z FS w 2007 r. należy już rozpocząć prace nad przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej. Przetarg na jej wykonanie przeprowadzał będzie NFOŚiGW jako zamawiający, natomiast zakres zadań dla wykonawców przygotowany zostanie przez WFOŚiGW w Kielcach. Biorąc pod uwagę czasochłonność przygotowania pełnej dokumentacji szacuje się, iż komplet dokumentów zostanie przesłany do Komisji Europejskiej w połowie przyszłego roku. W sytuacji, gdy KE zaalokuje środki finansowe w budżecie UE na rok 2007 na zrealizowanie projektu należy wziąć pod uwagę fakt, iż inwestycja musi zostać zrealizowana do końca 2009 r. W związku z powyższym projekt przesłany do KE powinien posiadać pozwolenie na budowę, gdyż tylko wtedy można zrealizować inwestycję w wymaganym terminie. Najistotniejszym problemem dla Związku byłoby sfinansowanie z własnych środków projektu budowlanego dla zakładu (kwota ok. 1 mln zł). Włączenie kosztów projektowania w ogólne koszty przedsięwzięcia i zawarcie kontraktu na projektowanie z budową pozwoliłoby uniknąć kosztów związanych z dokumentacją techniczną.

Z zapewnień uzyskanych w Ministerstwie Ochrony Środowiska i WFOŚiGW w Kielcach ostateczna decyzja o wskazaniu projektu Związku Miedzygminnego „Utylizator” do dofinansowania zapadnie w marcu 2005 r.

2) Zadania i inwestycje dotyczące przystąpienia PWNS „Almax” do spółki „MUK” sp. z o.o.

Dokapitalizowanie spółki „MUK” oraz objęcie w 2004 r. udziałów przez PWNS „Almax” pozwala na utworzenie na jej bazie przedsiębiorstwa, odpowiedzialnego za całość procesów gospodarki odpadami tj. obsługę selektywnej zbiórki oraz wywozu surowców wtórnych i odpadów do odzysku i unieszkodliwiania, segregację, uzdatnianie oraz zagospodarowanie surowców wtórnych, recykling odpadów oraz składowanie odpadów.

Dążeniem jest opracowanie i wdrożenie najbardziej racjonalnych systemów gospodarki odpadami stałymi, opartych na racjonalnych podstawach gospodarczych i ekonomicznych uwzględniających wymogi ochrony środowiska tzn. zapobieganie powstawaniu odpadów, recykling odpadów użytecznych oraz składowanie tylko tych odpadów, których nie można wykorzystać.

Obecnie celem rozdzielczego gromadzenia odpadów zamówiono do zakupu pojemniki dwukołowe typ GMT o pojemności 120 l z polietylenu dla gospodarstw indywidualnych,

pojemniki cynkowane ogniowo o pojemności 2,2 m³, pojemniki cynkowane ogniowo o pojemności 2 m³ do selektywnej zbiórki surowców wtórnych, pojemniki cynkowane ogniowo o pojemności 1,1 m³.

Wywóz odpadów przewiduje się przy zastosowaniu samochodu specjalistycznego typu SM-11.

Docelowo system gospodarki odpadami stałymi będzie oparty na systemie selektywnej zbiórki surowców wtórnych oraz nowym Zakładzie Utylizacji Stałych Odpadów Komunalnych.

Zakład stanowiłby kompleksowe rozwiązanie technologiczno-organizacyjne utylizacji oraz recyklingu odpadów głównie komunalnych, ale też i przemysłowych.

Zastosowana linia technologiczna zawierająca połączenie technologii automatycznej i ręcznej sortowni oraz produkcji paliw alternatywnych, kompostowni (typu HERHOF) zapewni jak najlepsze wykorzystanie powstających odpadów. Lokalizacja oraz budowa zakładu wymagać będzie akceptacji władz samorządowych, wykonania wszelkich projektów oraz instalacji linii technologicznych.

Celem poprawy jakości świadczonych usług przez „MUK” sp. z o.o. niezbędne jest zrealizowanie inwestycji ujętych w umowie o warunkach przystąpienia do spółki zawartej pomiędzy Gminą Skarżysko-Kamienna, a PWNS „Almax”.

Nakłady inwestycyjne szacowane są na kwotę 5 740 000 zł. Na te kwotę składają się:

- pojemniki do selektywnej zbiórki – 500 000 zł
- pojazdy do zbiórki odpadów suchych – 1 100 000 zł
- instalacja i prasa do surowców wtórnych – 400 000 zł
- pojazdy do zbiórki pozostałych odpadów – 550 000 zł
- linia rozdrabniająca - 500 000 zł
- komora homogenizacyjna – 200 000 zł
- ładowarka – 240 000 zł
- wyposażenie dodatkowe – 200 000 zł
- linia sortownicza – 1 500 000 zł
- wyposażenie dodatkowe w tym podnośniki widłowe – 200 000 zł
- urządzenia zasypowe – 90 000 zł
- prasokontenery – 210 000 zł
- urządzenia transportu wewnętrznego – 50 000 zł

Nakłady inwestycyjne zostały określone na podstawie wiedzy posiadanej przez ALMAX oraz TEW Polska i nie zawierają nakładów związanych z adaptacją lub budową hal produkcyjnych oraz zaplecza socjalnego.

PWNS „Almax” przystępując jako wspólnik gwarantuje zabezpieczenie środków do realizacji tych inwestycji. Realizacja inwestycji nastąpi w ciągu 24 m-cy.

Wysypisko śmieci – rozwiązania przejściowe i docelowe

Dotychczasowym sposobem unieszkodliwiania odpadów stałych jest składowisko w Łyżwach, które w 75 % jest wypełnione. W świetle opracowanego „Przeгляdu wysypiska odpadów i badań monitoringowych” przeprowadzonych przez Przedsiębiorstwo Naukowo – Techniczne „EKOTERRA”. W czerwcu 2002 roku stwierdza się, że wysypisko nie spełnia wymogów przepisów ustawy o odpadach oraz stanowi poważne zagrożenie dla środowiska.

Potwierdziły to także prowadzone wizje lokalne prowadzone przez pracowników Wydziału Środowiska i Rolnictwa Inspektoratu Ochrony Środowiska SUW w Kielcach.

Ponadto wysypisko położone jest w strefie użytkowego zbiornika wód podziemnych oraz zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie rezerwatu archeologicznego „Rydno” i obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Kamiennej.

Wysypisko nie posiada izolacji podłoża i nie jest wyposażone w wagę. W tym kształcie wysypisko wymaga pozwolenia zintegrowanego na jego eksploatację. Wobec negatywnego oddziaływania wysypiska na środowisko uzyskanie zintegrowanego pozwolenia nie jest możliwe. W związku z powyższym Wojewoda Świętokrzyski Decyzją z dnia 18.12.2003 r. zobowiązał MUK Sp. z o.o. do zamknięcia wysypiska odpadów w Łyżwach w terminie do 31 grudnia 2005 r. jednocześnie zobowiązał MUK Sp. z o.o. do wykonania na składowisku przed jego zamknięciem następujących niezbędnych działań:

- wyposażenie składowiska w brodzik dezynfekcyjny (wykonano),
- wykonanie systemu drenażu ujmowania i odprowadzania odcieków składowiskowych i wód opadowych wraz ze zbiornikiem do gromadzenia odpadów w terminie do 31.07.2005 r. (obecnie w realizacji)
- wykonanie projektu badań i wykonanie otworów odgazowujących w terminie do 31.12.2005 r. (obecnie w realizacji)
- wykonanie piezometru (wykonano)
- badanie odcieków (wykonano)
- wykonanie dokumentacji zamknięcia i rekultywacji składowiska w terminie do 31.12.2005 r

Od strony technicznej zamknięcie składowiska polegać będzie na:

- niwelacji wierzchołki składowiska,
- ukształtowaniu skarp składowiska w sposób zapewniający ich stateczność, a także zabezpieczający je przed erozją wodną i umożliwiający wprowadzenie roślinności rekultywacyjnej
- poszyciu czaszy składowiska następującymi warstwami: warstwą odgazowującą z systemem drenów, warstwą ekranującą odcinającą dopływ wody do wnętrza, warstwą odwadniającą z systemem drenów odprowadzających odcieki, warstwę filtracyjną z geowłókniny, wierzchnią warstwę ziemną składającą się z gruntu mineralnego oraz warstwy gleby żyznej o miąższości umożliwiającej wprowadzenie roślinności.

Rekultywacja składowiska będzie przeprowadzona w latach 2005-2007 i obejmować będzie prace agrotechniczne przygotowujące glebę do wprowadzenia roślinności oraz wprowadzenie roślinności rekultywacyjnej (mieszanek traw, roślin motylkowych, krzewów).

Nad zrekultywowanym składowiskiem trzeba sprawować nadzór, prowadzić monitoring oraz pielęgnacja roślinności. Firmę, która przeprowadzi rekultywację należy wyłonić w drodze przetargu.

3) Edukacja ekologiczna

Dobrze funkcjonujący system gospodarki odpadami nie obejdzie się bez nieodłącznego elementu jakim jest edukacja ekologiczna.

Aby więc ujednoczyć działania edukacyjne na terenie Związku, opracowany został „Program edukacji ekologicznej w zakresie promującym selektywną zbiórkę surowców wtórnych i zagospodarowanie odpadów komunalnych”.

Poprzez edukację dzieci i młodzieży szkolnej można dotrzeć z problemami ekologicznymi do największej liczby mieszkańców na terenie Związku. Edukacja ekologiczna w szkołach ma charakter wychowawczo-dydaktyczny. Edukację ekologiczną Związek rozpoczął od ukazania problemu odpadów oraz możliwości ich unieszkodliwiania.

W ramach programu edukacyjnego w 2003 r. przeprowadzone zostały konkursy polegające na zbiórce butelek typu PET i zbiórce szkła oraz konkursy plastyczne.

W konkursach tych w 2003 r. udało się pozyskać 5 235,26 kg butelek plastikowych typu PET oraz 25 743,30 kg szkła.

W związku z tym, iż edukacja ekologiczna powinna być prowadzona w sposób ciągły Związek prowadził działania edukacyjne również w 2004 r. W dniach od 14 czerwca do 17

listopada 2004 r. odbywały się konkursy polegające na zbiórce butelek plastikowych typu PET, puszek aluminiowych oraz makulatury.

Celem konkursów było rozwijanie umiejętności selektywnej zbiórki surowców wtórnych oraz kształtowanie poglądów i przekonań dotyczących ochrony środowiska i jego zasobów wśród dzieci przedszkolnych oraz uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Podczas trwania konkursów praktycznych polegających na zbiórce surowców wtórnych w 2004 roku udało się pozyskać 4 804,00 kg butelek plastikowych typu PET, 523,82 kg puszek aluminiowych oraz 31 095,00 kg makulatury.

We wszystkich konkursach przeprowadzanych przez Związek przyznano cenne nagrody dla najlepszych szkół oraz nagrody indywidualne dla dzieci. Były to między innymi telewizory, odtwarzacze DVD, cyfrowe aparaty fotograficznych oraz książki i albumy o tematyce ekologicznej.

Łączna wartość nagród przyznanych w trakcie trwania konkursów ekologicznych w 2004 r. wyniosła 54 282,25 zł, z tego 32 569,00 zł to dotacja uzyskana z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Ponieważ akcje edukacyjne cieszą się dużym zainteresowaniem wśród dyrektorów, nauczycieli oraz dzieci i młodzieży szkolnej Związek zamierza kontynuować realizację programu edukacyjnego i starać się o coraz wyższe dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

Działania z zakresu edukacji ekologicznej realizowane będą także przez Wydział Ochrony Środowiska Urzędu Miasta w Skarżysku-Kamienna, a środki na ten cel pochodzą będą z Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska.

W okresie od kwietnia do czerwca zorganizowany zostanie konkurs pt. „Najlepiej zagospodarowany i zadbane teren szkoły /przedszkola, z uwzględnieniem budowy ogródka skalnego/kącika zieleni”. Celem tego konkursu będzie urządzenie, uporządkowanie i utrzymanie terenów zieleni wokół szkół i przedszkoli oraz budzenie szacunku do przyrody.

W kwietniu br. planuje się także zakup dla szkół i przedszkoli pojemników siatkowych przeznaczonych do selektywnej zbiórki surowców wtórnych na opakowania typu PET.

Kolejnym zaplanowanym działaniem jest zorganizowanie wrześniowej akcji „Sprzątanie Świata”, a także likwidacja dzikich wysypisk śmieci systematycznie cały rok.

Do likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci w dużym stopniu przyczynia się także Związek Międzygminny „Utylizator”, który cyklicznie organizuje trwające wiele miesięcy

konkursy polegające na zbiorce surowców wtórnych. Dzięki organizacji takich konkursów do chwili obecnej udało się pozyskać ok. 70 ton surowców wtórnych pozyskanych między innymi z dzikich wysypisk śmieci. Organizacja takich konkursów sprawia, iż ogromna ilość surowców wtórnych nie trafia na składowisko odpadów komunalnych na „Łyżwach”, a co najważniejsze nie trafia na dzikie składowiska, jakie powstają między innymi w okolicznych lasach.

4) Utrzymanie porządku i czystości w mieście – realizacja uchwały z 1997 r. - regulamin, referendum.

Po nowelizacji ustawy „o utrzymaniu czystości i porządku w gminach” zachodzi konieczność wprowadzenia nowego regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Skarżysko-Kamienna. W zależności od decyzji, czy odpady komunalne będą należeć do gminy (referendum), czy do właścicieli nieruchomości do niniejszej informacji załączono projekty dwóch wersji regulaminu. Regulaminy muszą być przyjęte uchwałą Rady Miasta.

Opracowane regulaminy w obu wersjach rozszerzają regulamin uchwalony Uchwałą Nr 5/58/97 z dnia 30 czerwca 1997 r. Rady Miasta Skarżyska – Kamiennej i wprowadzają przepisy po nowelizacji ustawy od 1 września 2004 r. Do nowych regulaminów doszedł przede wszystkim obowiązek rejestracji psów oraz uregulowano zasady utrzymania zwierząt gospodarskich. Wprowadzono również rozdział „Przepisy karne”. Rozdział ten umożliwi karanie grzywną osób, które nie wykonują obowiązków wprowadzonych regulaminem. Po doszczegółowieniu zapisów, regulamin może zostać przedstawiony Radzie Miasta w ciągu najbliższych tygodni.

W 2004 r., tak jak i w latach poprzednich Straż Miejska kontrolowała posesje na terenie miasta pod kątem realizacji w/w uchwały. Przeprowadzono 2670 kontroli w wyniku których nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 800 zł., skierowano 2 wnioski do Sądu Grodzkiego o ukaranie oraz pouczone 69 osób.

Biorąc pod uwagę cały okres obowiązywania uchwały należy zauważyć zdecydowaną poprawę m.in. spadła liczba dzikich wysypisk śmieci. Niestety nasiliło się zjawisko negatywnej działalności właścicieli prywatnych posesji, którzy wyrzucają swoje odpady do blokowych śmietników, czy koszy ustawionych na przystankach.

Problem referendum w sprawie opłat za śmieci.

Obecnie obowiązujący system gospodarki odpadami na terenie Gminy Skarżysko-Kam. określa odpowiedzialność każdego wytwórcy i właściciela odpadów w procesie ich odbioru, transportu i utylizacji.

Na terenie niektórych gmin w Polsce (m.in. Starachowice) system gospodarki odpadami został diametralnie zmieniony. To Gmina przejęła obowiązek właściciela nieruchomości w zakresie pozbywania się odpadów komunalnych powstających w gospodarstwach domowych. W obowiązującym systemie prawnym takie zmiany muszą zostać zaakceptowane i przyjęte w referendum lokalnym (min. 30 % efektywności). Oceny wprowadzonych zmian nie są jednoznaczne. Pozytywna strona systemu to m.in. większa możliwość wpływania na system przez Gminę, ograniczenie powstawania dzikich wysypisk oraz większa restrykcyjność systemu w zakresie windykacji kar. Z drugiej strony do zjawisk negatywnych należą: mniejsza motywacja dla mieszkańców do ograniczania produkcji śmieci, trudności organizacyjne związane z windykacją „podatku śmieciowego”, monopolizacja i scentralizowanie systemu przez jednego operatora, co może w konsekwencji doprowadzić do upadku i likwidacji istniejących firm. Brak jednoznacznej analizy funkcjonowania scentralizowanego systemu rynku gospodarki odpadami w perspektywie kilku lat może spowodować wzrost opłat za wywóz odpadów w związku z wprowadzeniem „podatku śmieciowego” (brak konkurencyjności firm).

Szacunkowy koszt przeprowadzenia lokalnego referendum wyniesie ok. 40 000 zł (bez akcji propagandowej). Na tę kwotę składają się diety dla Miejskich i Obwodowych Komisji Wyborczych (25 360 zł), urny wyborcze (30 szt. x 100 zł = 3000 zł), karty do głosowania – 8 400 zł, protokoły do głosowania, obwieszczenia, zaświadczenia, wykazy, informacje, materiały biurowe (1 140 zł), zakup sukna (10 zł x 210 m = 2 100 zł). Koszt akcji propagandowej tj. ogłoszenia, itp. szacuje się na kwotę 30 tys. zł)

5) Wnioski końcowe oraz sugerowane rozwiązania docelowe.

Konieczne zmiany w systemie gospodarki odpadami na terenie Gminy Skarżysko-Kamienna powinny iść w kierunku udoskonalenia i uszczelnienia systemu już funkcjonującego m.in. poprzez stworzenie mechanizmów zapewniających przestrzeganie przez podmioty działające na tym obszarze wysokich standardów jakości wykonywanych

usług oraz spełnienia odpowiednich wymagań organizacyjnych, ekonomicznych i sprzętowych, pozwalających zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne mieszkańców bez konieczności ponoszenia przez nich dodatkowych opłat.

Do spełnienia tych warunków niezbędna jest budowa na terenie Gminy efektywnie działającego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych (ZUOK). W tym zakresie należy podjąć decyzje niezwłocznie.

Decyzja Wojewody Świętokrzyskiego, dotycząca zamknięcia istniejącego wysypiska na os. „Łyżwy” do końca 2005 roku, nakłada na władze Gminy obowiązek podjęcia szybkich działań w interesie mieszkańców miasta. Brak działań w tym zakresie może spowodować znaczny wzrost opłat ponoszonych przez mieszkańców z tytułu dodatkowych kosztów odbioru i wywozu odpadów komunalnych.

Niestety ostatnie informacje i kierunki działań Komisji Europejskiej, Ministerstwa Środowiska oraz innych instytucji (NFOŚr. i GW) związanych z procedurą aplikacyjną w zakresie uzyskania dotacji i wsparcia Funduszy Unijnych (Fundusz Spójności) nasuwają szereg wątpliwości co do możliwości skorzystania z tego źródła pomocy w racjonalnym czasie (okres finansowania 2007-2013, priorytety nadane w kraju gospodarce wodno-ściekowej).

Dlatego też wydaje się zasadne, aby w interesie Gminy Skarżysko-Kamienna i jej mieszkańców połączyć dotychczasowe działania w ramach Związku Międzygminnego „Utylizator” z działaniami Gminy w zakresie dokapitalizowania spółki „MUK”.

Obecnie należy w trybie pilnym poszukiwać nowych alternatywnych rozwiązań. W celu zwiększenia ich efektywności ekonomicznej działania należy prowadzić wspólnie w ramach gmin wchodzących w skład dwóch powiatów: skarżyskiego i starachowickiego.

Kierunkiem modyfikacji dotychczasowej koncepcji nakreślonej w „Studium wykonalności inwestycji: Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „ dla ZM „Utylizator” powinna być głęboka „dywersyfikacja” przedsięwzięcia, umożliwiająca pozyskanie środków na sfinansowanie inwestycji z wielu różnych źródeł; do kapitałów niepublicznych włącznie.

Dywersyfikacja powinna polegać na podzieleniu całego przedsięwzięcia na wyodrębnione zadania, które będą spójne z polityką i strategią dysponentów licznych funduszy strukturalnych przeznaczonych dla stymulowania rozwoju regionalnego i wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw, a także instytucji szczebla krajowego powołanych dla

pobudzania i zasilania działań prowadzących do poprawy stanu środowiska, jak Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska.

Należy wyodrębnić następujące zadania:

1. Budowa Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych obejmującego elementy:
  - dosortownie frakcji zebranych selektywnie i przygotowanie surowców wtórnych do sprzedaży,
  - sortownie odpadów zmieszanych,
  - kompostownie frakcji biologicznej wysortowanej z odpadów zmieszanych,
  - składowanie balastu w wybudowanej w tym celu kwaterze,
  - recykling odpadów wielkogabarytowych i budowlanych,
  - czasowe gromadzenia odpadów niebezpiecznych i transport do miejsca ostatecznego ich unieszkodliwienia.
2. Zamknięcie, rekultywacja i wybudowanie instalacji do monitorowania składowiska „Marcinków” wraz z instalacją utylizacji i energetycznego wykorzystania biogazu.
3. Zamknięcie, rekultywacja i wybudowanie instalacji do monitorowania składowiska „Łyżwy” wraz z instalacją utylizacji i energetycznego wykorzystania biogazu.
4. Budowa fabryki wytwarzającej paliwo alternatywne z bezużytecznych frakcji odpadów komunalnych pozostałych po procesie sortowania odpadów zmieszanych.

Inwestorem zadania nr 1 skupiającym zasadnicze elementy gospodarki odpadami z terenu obejmowanego przez Związek UTYLIZATOR powinna być spółka Miejskie Usługi Komunalne, której większościowym udziałowcem jest gmina Skarżysko- Kamienna.

Zasadniczą powinnością Inwestora powinno być przygotowanie i przeprowadzenie procedur aplikacyjnych o środki na sfinansowanie przedsięwzięcia, oraz przygotowanie i przeprowadzenie procesu inwestycyjnego (okres realizacji 2005-2006; Fundusze Unijne ZPORR, priorytet – wsparcie dla średnich przedsiębiorstw).

Inwestorem i stroną aplikującą o środki finansowe na realizację zadań 2 i 3 powinny być gminy, które są właścicielem likwidowanych składowisk odpadów komunalnych

„Marcinków”(Gminy powiatu starachowickiego) i „Łyżwy” (gminy powiatu skarżyskiego). Alternatywnie, na mocy odrębnych ustaleń, zastępcą inwestycyjnym w zakresie pozyskania środków i rekultywacji składowisk mógłby być Związek UTYLIZATOR. (okres realizacji 2005-2007, wsparcie – dotacja z NFOŚr. i GW)

Inwestorem i stroną finansującą całość zadania nr 4 powinna być spółka PWNS „ALMAX”, co wynika z warunków przystąpienia do spółki „MUK” i umowy zawartej z Gminą Skarżysko-Kamienna. (okres realizacji 2005).

Wyodrębnienie niektórych elementów projektu i „przemieszczenie” odpowiedzialności za ich realizację na inne podmioty, nie zmieniając zasadniczych parametrów efektu ekologicznego, który zostanie osiągnięty poprzez realizację przedsięwzięcia, pozwoli na znaczącą redukcję kosztów inwestycji.

Porównanie wariantów A, B i C rozważanych w dotychczasowym „Studium wykonalności” z projektem po „dywersyfikacji” (wariant D), zaprezentowano w poniższej tabeli.

Lp.	Nakłady inwestycyjne	Wariant A [mln zł]	Wariant B [mln zł]	Wariant C [mln zł]	Wariant D [mln zł]
1	Sortowanie odpadów suchych	8,0	8,0	8,0	2,0
2	Sortowanie odpadów zmieszanych	--	16,0	16,0	2,0
3	Produkcja paliw alternatywnych	--	4,0	4,0	4,0
4	Kompostowanie	--	6,5	6,5	6,5
5	Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi ze strumienia odpadów komunalnych	3,2	3,2	3,2	0,9
6	Przetwarzanie odpadów budowlanych	1,2	1,2	1,2	1,2
7	Przetwarzanie odpadów wielkogabarytowych	0,8	0,8	0,8	0,8
8	Zamknięcie i rekultywacja starych składowisk odpadów komunalnych	8,0	8,0	8,0	8,0
9	Budowa nowej kwatery odpadów inertnych	2,6	--	2,6	2,6
	Razem	23,8	47,7	50,3	28,0

Istotne ograniczenie wielkości nakładów inwestycyjnych w wariacie D poz. 1 i 2 stosunku do wariantów B i C wynika z przyjęcia innych, łatwiejszych do spełnienia

parametrów sortowania mechanicznego. Stanie się to możliwe, gdyż niektóre funkcje sortowania mechanicznego przejmie fabryka produkująca paliwo alternatywne.

Ograniczenie wielkości nakładów w pozycji nr 5 wynika z konieczności ograniczenia do niezbędnego minimum zakresu rzeczowego inwestycji związanych z wydzielaniem z ogólnego strumienia odpadów niebezpiecznych.

Odrębną grupą problemów będzie przygotowanie inwestycji i zarządzanie jej realizacją.

Wielowątkowe i złożone procesy aplikacyjne i przedinwestycyjne powinny być zarządzane z jednego ośrodka, a nadzorowane przez Związek UTYLIZATOR.

Ze względu na wysoki koszt opracowań i analiz koniecznych na tym etapie, a wykonywanych w systemie zleconym, należy przewidzieć powołanie wspólnego, w ramach inwestorów poszczególnych zadań zespołu specjalistów, którego zadaniem będzie wykonać we własnym zakresie zdecydowaną większość opracowań koniecznych do skutecznego przeprowadzenia procesu aplikacji i przygotowania zadań inwestycyjnych. Rolą takiego zespołu powinno być także przygotowanie i przeprowadzenie procedur przetargowych i koordynowanie realizacji poszczególnych inwestycji.

Zastosowanie wariantu zdywersyfikowanego pozwoli na uzyskanie pozytywnego efektu rozwiązania problemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Skarżysko i gmin ościennych w latach 2005-2007. Dodatkowe zmiany w regulaminie „utrzymania czystości i porządku” uszczelnia i poprawią efektywność nowego systemu.

Tego typu rozwiązanie wydaje się najbardziej efektywne ekonomicznie, racjonalne i systemowo korzystne dla mieszkańców Gminy Skarżysko-Kamienna.